

Raadsvoorstel

Registratienr. 4361058 Steller/telnr. G. Urban/J. Lanenga/ 76 45 Bijlagen 2

Onderwerp Implementatie Wet Markt en Overheid, economische activiteiten

Classificatie ☒ Openbaar ☐ Geheim

☐ Vertrouwelijk

Portefeuillehouder

Schroor

Raadscommissie

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het Besluit tot vaststelling economische activiteiten in het kader van het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h Mededingingswet vast te stellen;
- II. het besluit onder I bekend te maken door plaatsing in het elektronische gemeenteblad.

Samenvatting

De Wet Markt en Overheid stelt gedragseisen aan economische activiteiten die de gemeente zelf of via overheidsbedrijven verricht. Echte overheidstaken vallen niet onder de wet. Daarnaast kan de gemeenteraad vaststellen dat bepaalde economische activiteiten die de gemeente verricht worden verricht in het kader van het algemeen belang, waardoor deze zijn uitgezonderd van de werking van de wet. De wet geldt vanaf 1 juli 2012, maar geeft een overgangstermijn tot 1 juli 2014 voor het laten voldoen van de bestaande economische activiteiten aan de gedragseisen van de wet of om deze gemotiveerd uit te zonderen in het kader van het algemeen belang. De raad besluit gemotiveerd een aantal gemeentelijke economische activiteiten te benoemen in het kader van het algemeen belang.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Overheden verrichten over het algemeen publiekrechtelijke taken. Overheden zijn zelf of via hun overheidsbedrijven ook steeds meer marktactiviteiten gaan verrichten. Met deze economische activiteiten treedt de overheid in concurrentie met particuliere ondernemingen. Voorbeelden van economische activiteiten door de gemeente zijn de verhuur van sportzalen en de inzameling van bedrijfsafval voor derden. Dit zou in sommige gevallen kunnen leiden tot oneerlijke concurrentie, omdat overheden vanuit hun publieke functie concurrentievoordelen kunnen hebben en daarmee in staat zijn goederen of diensten aan te bieden voor een lagere prijs dan concurrerende ondernemingen. Op 1 juli 2012 is de Wet Markt en Overheid (opgenomen in de Mededingingswet) in werking getreden, die tot doel heeft zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden en bedrijven te creëren. Overheden mogen nog steeds economische activiteiten verrichten, maar moeten daarbij voldoen aan gedragseisen die de wet stelt. De belangrijkste daarvan is dat aan afnemers tenminste de integrale kosten worden doorberekend. Ook mag een gemeente overheidsbedrijven (verbonden partijen waarbij de gemeente zeggenschap uitoefent) niet bevoordelen.

In dit voorstel worden voorstellen gedaan voor de implementatie van de wet.

Kader

De Wet Markt en Overheid, die is opgenomen in de Mededingingswet.

Argumenten en afwegingen

Een ambtelijke werkgroep heeft de mogelijke economische activiteiten die binnen de gemeente Groningen of binnen de gemeentelijke bemoeienis plaatsvinden geïnventariseerd. Uit de inventarisatie is een aantal economische activiteiten naar voren gekomen. Deze activiteiten zijn beoordeeld aan de Wet Markt en Overheid.

Echte overheidstaken vallen niet onder de wet (inclusief de uitvoering daarvan voor andere gemeenten), evenals onderwijsactiviteiten en werkzaamheden die vallen onder de sociale werkvoorziening. Daarnaast kan de gemeenteraad vaststellen dat bepaalde economische activiteiten die de gemeente verricht worden verricht in het kader van het algemeen belang, waardoor deze zijn uitgezonderd van de werking van de wet. De wet geldt vanaf 1 juli 2012, maar geeft een overgangstermijn tot 1 juli 2014 voor het laten voldoen van de bestaande economische activiteiten aan de gedragseisen van de wet of om deze gemotiveerd uit te zonderen in het kader van het algemeen belang. Hierbij zullen daarvoor voorstellen worden gedaan.

Bij een aantal economische activiteiten is geconstateerd dat wordt voldaan aan de gedragseisen van de wet. Deze zijn weergegeven in bijgaande nota. Voor andere activiteiten geldt dit niet, maar is geconstateerd dat deze worden uitgevoerd in het kader van het algemeen belang, waardoor niet hoeft te worden voldaan aan de gedragseisen. Hiervoor moet de gemeenteraad een gemotiveerd besluit nemen.

Of de economische activiteiten ongewijzigd kunnen worden voortgezet wordt gedeeltelijk door markt en overheid bepaald, maar vooral ook door de politieke afweging in hoeverre de activiteiten door de gemeente moeten worden uitgevoerd. Bij de beoordeling van het algemeen belang moet ook de specifieke Groningse context meegewogen worden. Dit raakt de gemeentelijke kerntakendiscussie. Hierover worden door uw raad de komende tijd keuzes gemaakt. Aangezien vóór 1 juli 2014 een besluit zal moeten worden genomen in het kader van de Wet M en O, ligt dit voorstel nu wel voor.

Algemeen belang

Het kan zijn dat de gemeente een economische activiteit verricht omdat er een publiek (algemeen) belang mee gemoeid is waarin door de markt niet, onvoldoende of op onjuiste wijze wordt voorzien (kortom er is sprake van marktfalen). De overheid hecht zo veel belang aan bijvoorbeeld de beschikbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid van dergelijke activiteiten dat ze als het ware wil garanderen dat deze activiteiten op haar voorwaarden worden aangeboden. Daarmee onderscheiden deze activiteiten zich van andere, reguliere economische activiteiten.

Uw raad wordt voorgesteld de volgende economische activiteiten te benoemen in het kader van het algemeen belang:

- *Thermiek BV, onderdeel begeleiding Wajongeren;*
- *sport en recreatie algemeen;*
- *ondersteunende activiteiten bij sportaccommodaties;*
- *Oosterpoort en Stadsschouwburg en ondersteunende activiteiten zaalverhuur en horeca;*
- *CBK, Kunstuitleen;*
- *GKB (bovenwettelijke deel budgetbeheer, beschermingsbewind en WSNP);*
- *BBZ (bijstand zelfstandigen);*
- *re-integratieactiviteiten;*
- *verhuur onroerend goed;*
- *exploitatie van buurtstallingen;*
- *exploitatie fietsenstallingen;*
- *verschillende activiteiten GGD: logopedie, seksuele gezondheid, reizigersvaccinatie, torensische geneeskunde bij arrestanten van politie;*
- *incidentele detachering van personeel;*
- *overheidsbedrijf: Martiniplaza.*

In de Nota implementatie Markt en Overheid is een compacte motivering opgenomen van het algemeen belang per activiteit, vergelijkbaar met hoe de gemeente Tilburg deze heeft verricht. De gemeente Tilburg is volgens de toezichtsautoriteit ACM een van de best practices op dit gebied.

Nieuwe economische activiteiten moeten al direct aan de wet voldoen. In de inventarisatie zijn geen economische activiteiten aangetroffen, die niet voldoen aan de gedragseisen én niet onder het algemeen belang zijn te scharen.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het raadsbesluit tot vaststelling economische activiteiten in het kader van het algemeen belang is een besluit waartegen door belanghebbenden (marktpartijen) bezwaar en beroep kan worden ingesteld.

Financiële consequenties

Het hierbij voorgelegde besluit heeft geen financiële consequenties.

Voor de beoordeling van de financiële onderbouwingen is een relatie gelegd met het tarievenonderzoek dat door Deloitte is uitgevoerd en dat in een afzonderlijk voorstel aan uw raad wordt voorgelegd. Hierbij moet het volgende worden opgemerkt. Deloitte heeft de gemeentelijke privaatrechtelijke tarieven getoetst op kostendekkendheid. Deze toetsing heeft geleid tot een advies over de verantwoording van de baten en lasten. Eén van de gedragsregels uit de Wet Markt en Overheid is de integrale kostprijsdoorberekening, waarbij overheden tenminste de integrale kosten van hun producten en diensten moeten doorberekenen in hun tarieven. Daarvoor wordt geadviseerd om bij activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang, maar waarbinnen er ook een commerciële activiteit aanwezig is een scheiding te maken tussen het algemene en het commerciële deel zodat de kostendekkendheid afzonderlijk getoetst kan worden.

Als voorbeelden van activiteiten waarbij dit speelt noemt Deloitte de ondersteunende activiteiten bij sportaccommodaties, de zaalverhuur en horeca bij de Oosterpoort en Stadsschouwburg en de CBK kunstuitleen. Deloitte heeft dus alleen getoetst aan de gedragseis kostendekkendheid van de wet.

De wet biedt echter de mogelijkheid om marktactiviteiten van de gedragseisen uit te zonderen in het kader van het algemeen belang, waardoor deze gedragseisen dus niet verplicht worden. Dit betreft een politieke afweging, die voorbehouden is aan de raad. Voor de hiervoor genoemde voorbeelden wordt uw raad voorgesteld om deze uit te zonderen in het kader van algemeen belang. Daarmee hoeft dus op dit moment geen kostendekkendheid te gelden voor de gedeelten van de activiteiten die als commercieel te duiden zijn. Wel vinden wij het raadzaam en gepast om ook voor deze deelactiviteiten kostendekkendheid na te streven en stellen wij voor om de aanbeveling van Deloitte op dat punt over te nemen, in die zin dat daarvoor voor deze activiteiten op termijn sprake zal zijn van een gescheiden verantwoording van de kosten en opbrengsten.

Verdere toekomstige financiële consequenties m.b.t. het verrichten van economische activiteiten liggen op het gebied van de wijziging van de Vennootschapsbelasting (Vpb). Ook deze wetgeving is gebaseerd op de

gedachte om voor ondernemingen en overheidsbedrijven zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen te creëren. Deze wet zal verdergaande consequenties hebben voor de economische activiteiten, aangezien daarover vennootschapsbelasting betaald zal moeten worden. Een wetsvoorstel hiertoe is momenteel in behandeling in de Tweede Kamer. Op deze ontwikkeling zal de komende periode actie worden ondernomen.

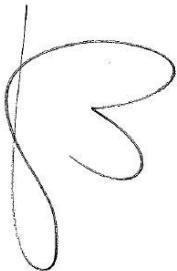
Overige consequenties

Met vaststelling van het raadsbesluit wordt voor de actuele economische activiteiten en overheidsbedrijven voldaan aan de eisen van de Wet Markt en Overheid. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) kan optreden tegen overtredingen.

Vervolg

Vanuit de werkgroep Markt en Overheid is binnen de organisatie belegd dat toekomstige economische activiteiten worden getoetst aan de gedragseisen van de wet.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink